

NATALIA GONCH ROVA

Ateneum 27.2.–17.5.2020

KOULUILLE

Tämä aineisto on suunniteltu kouluille
opettajan ja oppilaiden käyttöön.
Se antaa ideoita keskusteluun ja yhteiseen pohdintaan.
Aineistoa voi käyttää näyttelykäynnin aikana
ja koulussa ennen tai jälkeen museokäynnin.
Tehtäviä voi soveltaa eri-ikäisille koululaisille ja muille ryhmille.

Ennen museon tuloa on hyvä lukea ohjeet museokäyntiä varten.
Lisätietoja saat Ateneumin nettisivuilta: Ateneum > Kouluille

Natalia Gontšarovan näyttely on museon kolmannessa kerroksessa.

Tervetuloa Ateneumiin!

Kuka on Natalia Gontšarova?

Natalia Gontšarova (1881-1962) oli venäläinen taiteilija, joka asui yli puolet elämästään Pariisissa.

Hän lähti Venäjältä vuonna 1915 eikä enää palannut takaisin vuoden 1917 Venäjän vallankumouksen vuoksi.

Gontšarova oli kiinnostunut kaikesta: nuorena hän opiskeli ensin eläintiedettä, kasvitiedettä, historiaa ja lääketiedettä. Seuraavaksi hän lähti opiskelemaan kuvanveistoa, mutta maalaamisesta tuli hänelle tärkein ilmaisumuoto.

Koko uransa ajan Gontšarova maalasi ja suunnitteli myös teatteripukuja, teatterilavastuksia, sisustuksia ja muotivaatteita sekä kuvitti kirjoja. Hän oli väsymätön yhdistelijä, kokeilija ja leikittelijä. Ei ihme, että Gontšarovin taidetta kuvattiin myös nimellä “kaikkismi”.

Omakuva keltaisten liljojen kanssa, 1907-1908.
© Tretjakovin galleria, Moskova.

Natalia Gontšarova kotonaan Pariisissa, myöhäinen 1920-luku.
© Tretjakovin galleria, Moskova.

Avantgarde eli etujoukko

Taide muuttaa muotoaan.

Taide haluaa ravistella, suututtaa, naurattaa ja hämmästyttää.

Mutta eri aikoina ihmiset suuttuvat ja hämmästyvät eri asioista.

Gontšarovan elinikäinen kumppani oli taiteilija Mihail Larionov. Yhdessä taiteilijapari keksi uusia tapoja tehdä taidetta ja herättää keskustelua. He hämmästyttivät ihmisiä taiteilijastyönsä kanssa kasvat koristekuvioilla maalattuina Moskovan kaduilla 1900-luvun alussa.

Hämmästytkö sinä, jos näet jonkun kummallisesti pukeutuneena tai kasvat maalattuna tai tatuoituna?

Se, mikä oli sata vuotta sitten uutta ja mullistavaa, voikin tänään olla arkipäiväistä.

Pohtikaa ja keskustelkaa museossa/koulussa:

Millainen taide saa meidät tänään hämmästyämään?

Sadonkorjuu, 1911. © M. A. Vrubel Omsk Regional Museum of Fine Arts.

Natalia Gontšarova kasvat maalattuina futuristisin kuvioin.
© Tretjakovin galleria, Moskova.

“Olen koko ikäni rakastanut maaseutua, mutta asun kaupungissa”

Gontšarova syntyi maaseudulla, mutta muutti jo lapsena Moskovaan. Hän kuvasi taiteessaan paljon Venäjän maaseutua ja maalaisväkeä tavanomaisissa askareissaan.

Pohtikaa ja keskustelkaa museossa/koulussa:

Minkälaisia töitä maalla oli tapana tehdä?
Maaseutu muuttui nopeasti Gontšarovin elinaikana.
Elantoa ei ollut enää yhtä helppo saada maataloudesta,
ja suuret ihmisjoukot muuttivat kaupunkeihin töihin.
Minne he menivät töihin?

Talonpojat keräämässä omenoita, 1911.
© Tretyakovin galleria, Moskova.

Kaupunki, n. 1911. © Pompidou-keskus, Pariisi.

Mitä futurismi on?

Futurismi kurkottaa tulevaisuuteen.

Taiteilijat monissa maissa kuvasivat 1900-luvun alussa teknisiä innovaatioita eli keksintöjä – koneita, sähkövaloa, liikettä, vauhtia, laivoja, autoja ja junia sekä suurkaupungin pilvenpiirtäjiä.

Pohtikaa ja keskustelkaa museossa/koulussa:

Miksi niistä innostuttiin?

Miltäköhän tulevaisuus näytti sata vuotta sitten?

Miltä tulevaisuus näyttää tänään?

Pyöräilijä, 1913. © Venäläisen taiteen museo, Pietari.

Sähköinen ornamentti, 1914. © Tretjakovin galleria, Moskova.

Ikonit

Ikoni (eikön) merkitsi muinoin kuvaa.

Nykyisin puhumme usein vaikkapa muodin ikoneista tai pop-ikoneista.

Venäläisessä kulttuurissa ikonilla on kuitenkin erityinen merkitys:

se on ortodoksiseen uskontoon kuuluva pyhäinkuva

eli uskonnon harjoittamiseen tarkoitettu esine.

Ikoneita on kirkoissa ja ihmisten kotona.

Ne voivat olla suurikokoisia, esimerkiksi puulle maalattuja ja kullattuja tai aivan pieniä – vaikka yksinkertaisia painokuvia.

Gontšarovalle venäläinen ikoni oli inspiraation lähde.

Hän tutki vanhoja ikoneja ja teki niiden pohjalta taidetta.

Pohtikaa ja keskustelkaa museossa/koulussa:

Löydätkö Gontšarovin ikoneista samoja asioita kuin vanhoissa ikoneissa?

Mikä on erilaista?

Jumalanäiti, 1911. © Tretjakovin galleria, Moskova.

Vladimirin Jumalanäiti, venäläinen ikoni, 1600 – 1610.
Kansallisgalleria, Sinebrychoffin taidemuseo.

Teatteri

Gontšarova suunnitteli myös lavastuksia teatteriesityksiin. Kerrotaan, että hän maalasi lavastuksia yökaudet varastorakennuksessa Moskovan laitamilla. Ne piti saada valmiiksi ensi-iltaan mennessä.

Teatteriesityksen tuottamiseen tarvitaan paljon työtä ja ihmisiä: näyttelijöiden ja ohjaajan lisäksi suunnitellaan ja toteutetaan lavasteet, puvut, valaistus, äänitehosteet, musiikki ja paljon muuta. Gontšarova suunnitteli puvut veden prinsessalle ja prinssille. Hän suunnitteli puvut myös korallille, meduusalle ja merilevälle. Löydätkö ne näyttelystä?

Tehtävä koulussa:

Natalia Goncharova suunnitteli pukuja balettien roolihahmoille. Millaisen puvun sinä suunnittelisit vaikkapa lempikirjasi päähenkilölle tai suosikkilaulajasi seuraavalle kiertueelle? Piirrä tai maalaa oma suunnitelmasi.

Veden prinsessa, puku balettiin nimeltä Sadko, 1916.
© Victoria and Albert Museum, Lontoo.

Koralli, pukuluonnos balettiin nimeltä Sadko, 1915-1916.
© Tretjakovin galleria, Moskova.

Kouluaineiston suunnittelu: Kersti Tainio ja Ateneumin yleisötyö
Graafinen suunnittelu: Suvi Wirman
Käännökset: Barbara Cederqvist (suomi-ruotsi),
Tomi Snellman (suomi-englanti)

Ateneumin taidemuseo

Kansallisgalleria

Kaivokatu 2, 00100 Helsinki
puhelin 0294 500 401, ainfo@ateneum.fi
www.ateneum.fi

Avoinna ti ja pe 10–18, ke ja to 10–20, la ja su 10–17.
Maanantaisin suljettu.

ATENEUM